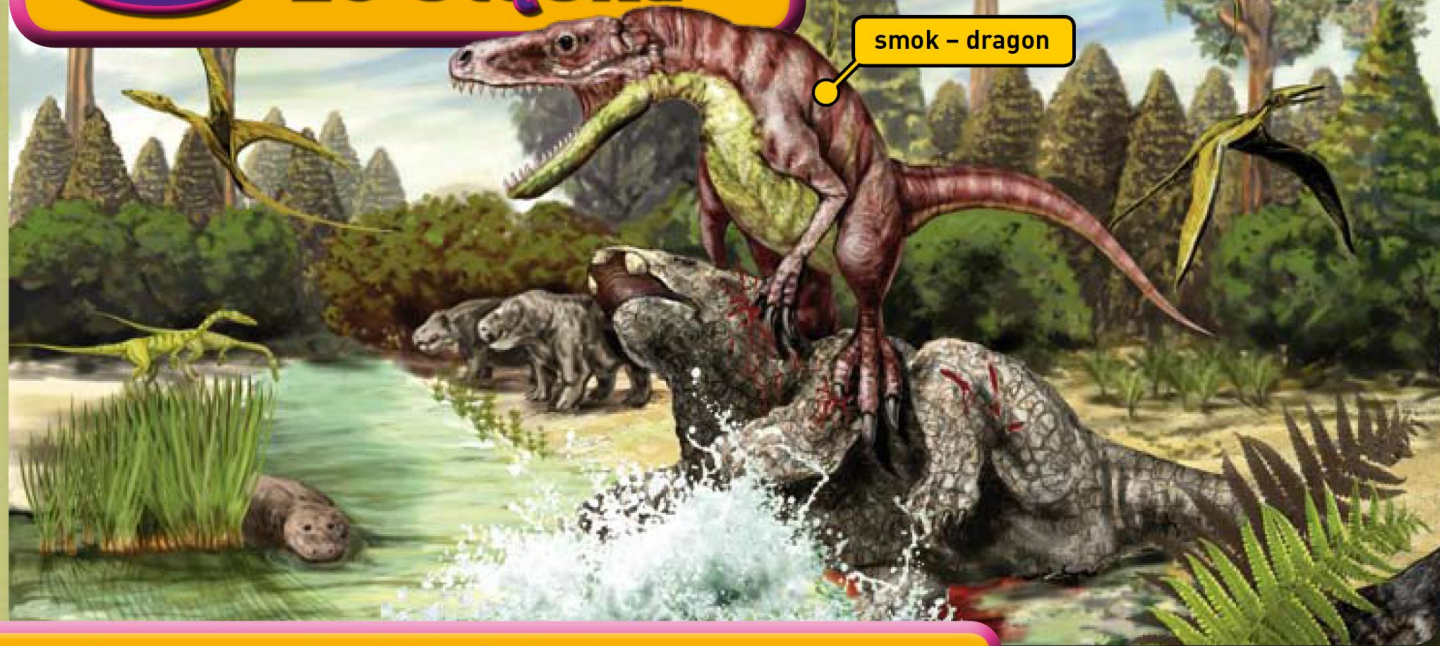

SMOK

ze Śląska

tekst Tomasz Sulej

To niesamowite! Kości pierwszego polskiego dinozaura znalazło dziecko.

Świat 200 milionów lat temu. Smok z Lipia poluje na wielkiego gada ssakokształtnego.

ZA SIEDMIOMA GÓRAMI, za siedmioma rzekami, w dalekiej krainie, żył sobie smok... Zaraz, zaraz, to wcale nie musi być bajka – przed milionami lat smoki naprawdę żyły w Polsce! Były to oczywiście dinozaury! Kości dużego drapieżnego dinozaura, nazwanego Smokiem z Lipia, znaleziono niedawno na Śląsku. Sensacyjnego odkrycia dokonał 12-letni Mikołaj, który razem ze swoim tatą odwiedził teren wykopalisk prowadzonych przez polskich paleontologów. Zapytacie teraz, jak mógł wyglądać ów dinozaur, jakich był rozmiarów i czym dokładnie się odżywiał, niektórzy z Was pewnie będą się zastanawiać, czy miał na ciele ciapki, czy paski, i jakiego były one koloru. Szczerze mówiąc, nie na wszystkie pytania można odpowiedzieć, bo nie wszystko da się odczytać z paru połamanych kości wydobytych z twardej skały. W zaufaniu zdradzę Wam jednak, że wiemy o nim znacznie więcej, niż on sam zapewne wiedział o sobie.

Musił być ogromny! Większy niż którykolwiek żyjący w tym czasie drapieżny dinozaur! W dodatku żył 140 milionów lat wcześniej niż tyranozaur. Być może nawet był jego krewnym lub praprzodkiem. Sama jego czaszka mierzyła 50 centymetrów długości. Cały Smok mógł mieć nawet 5 lub 6 metrów. Wzrostem dorównałby wyprostowanemu mężczyźnie. Z czterema rzędami piłkowanymi zębów był z pewnością postrachem okolicznych zwierząt.

Odkrywcę smoka: profesor Jerzy Dzik, Tomasz Sulej i Grzegorz Niedźwiedzki

Musiał być niezłym awanturnikiem, bo na jego kościach naukowcy znaleźli ślady zębów zostawione przez innego smoka. Widocznie walki między nimi o terytorium łowieckie nie należały do rzadkości, ale na szczęście dla naszego dinozaura rany nie okazały się groźne. Ślady po zębach zagoiły się, o czym świadczą narośla na kościach.

czaszka – skull

kość – bone

DODATKOWA BRONIĄ SMOKA

były długie i silne przednie łapy, uzbrojone w ostre jak brzytwa pazury. Duże rozmiary zapewniały mu odpowiednią siłę. Szybko biegał na tylnych nogach. Dziś znajdujemy jego tropy w skałach powstałych ze skamieniałej plaży rzeki, która dawniej przepływała przez teren wykopalisk.

Długi, złożony z kilkudziesięciu kręgów ogon zapewniał mu równowagę. Atakował z zasadki.

Silnymi szczękami wgrzyzał się w ofiarę i próbował ją przewrócić, żeby dostać się do wrażliwego podbrzusza atakowanego zwierzęcia. Przednie łapy raniły i przytrzymywały zdobycz. Jeśli roślinożerca nie zachował ostrożności, nie miał szans. Nawet

kilkumetrowe mięsożerne płazy uciekały mu z drogi. Okolica, po której spacerował nasz Smok 200 milionów lat temu, różniła się od tej, którą możemy oglądać za oknem. Nie było wtedy traw i kwiatów, a na niebie nie zobaczylibyśmy ptaków, lecz pterozaurow. Pierwsze ssaki kryły się w norach, a na łąkach rządziły gady. Smok z Lipa jest najstarszym dinozaurow drapieżnym należącym do tej samej grupy co allozaur i tyranozaur. Doskonale zachowane kości smoka i rekonstrukcje jego szkieletu możecie zobaczyć w Muzeum Paleontologicznym w Lisowicach pod Lublińcem.

KONKURS!!! wymyśl imię dla Smoka!

Propozycję prześlij na kartce pocztowej do 30 listopada 2008 roku, pod adres

**National Geographic Kids
ul. Wynałazek 4,
02-677 Warszawa**

Dopisek: konkurs KIDS.

Regulamin konkursu: www.nationalgeographic.pl

W kawałku skały z Lipia zachował się wielki ząb dinozaura.

Kości wydobyte ze skał trzeba potem oczyścić w laboratorium i dokładnie opisać.

